

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Bc. Anna Paulová

Název práce: Česká filharmonie jako objekt zájmu totalitní moci: Komparace nacistické a stalinské kulturní politiky

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):
PhDr. Mgr. Alena Zelená, Ph.D.

1. **OBSAH A CÍL PRÁCE** (stručná informace o práci, formulace cíle): Autorka cíl své práce zcela precizně definuje jednak v úvodu a opakovaně i později, a to tak, že jde o analýzu kulturní politiky dvou totalitních režimů působících na našem území ve dvou časových etapách (nacismus a komunismus) a jejich vliv na působení České filharmonie, resp. možnosti bránit se vlivu politiky na činnost tohoto hudebního tělesa ve 40. a 50. letech 20. století. Autorka se zaměřila na finančně organizační podmínky fungování orchestru, tedy na snahy obou režimů orchestr ovládnout za použití byrokracie i omezení finanční nezávislosti, které ovšem nepůsobilo vždy nutně negativně, neboť bylo z druhé strany spojeno se zabezpečením fungování orchestru ze strany státu či dalších správních orgánů. Dále autorka za použití archivních materiálů podrobně zkoumá postoj tří šéfdirigentů a uměleckých vůdčích sil orchestru, tedy V. Talicha, R. Kubelíka a K. Ančerla, a to jak postoj politický, tak také umělecký. Důraz při svém zkoumání klade na vytipování možností orchestru a jeho vedení čelit zásahům do svého fungování a uměleckých svobod. V další části práce rovněž podrobně zkoumá dramaturgii orchestru a v ní opět zejména snahy totalitních režimů ovlivnit hudební umění a z druhé strany zase taktiky, jak podobným snahám čelit a prosazovat jednak vlastní umělecké ambice, jednak také určitý morální a vlastenecký postoj.

2. **VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ** (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Autorka si zvolila cestu zkoumání kulturní politiky dvou nejdůležitějších totalitních režimů 20. století za pomoci případové studie, totiž situace nejvýznamnějšího českého orchestru, České filharmonie. Ve svém zkoumání postupuje po krátkém metodologickém a terminologickém úvodu od obecného načrtnutí situace kultury v českých zemích za obou režimů a následně ji podrobně rozvádí na zvoleném příkladu a vlivu režimů na oblast hudební kultury. Autorka velmi pěkně kombinuje sekundární literaturu a vlastní zkoumání z archivních materiálů, což lze ohodnotit jedinečně velmi kladně. Pro podobnou případovou studii jistě není zcela podstatné definovat pojmy jako kulturní politika či totalitarismus. Obě autorka umně ukazuje na konkrétních příkladech politické, správního a finančního vlivu na uměleckou tvorbu. –zejména na tomto místě oceňuji analýzu záznamů z jednání mezi dirigenty orchestru a orgány veřejné moci, jakož i jednání uměleckého vedení orchestru. Prameny by snad bylo zajímavé ještě doplnit o dobové ohlasy z tisku, nebo záznamů dalších aktérů kulturního života. Pro rozsah práce je však postup autorky více než postačující.

3. **FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ** (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.): Jazyková úroveň práce je na velmi dobré úrovni, byť se autorka nevyhnula překlepům či jiným chybám. Trochu zmatečně taková chyba vyznívá např. na straně 11: „...rozlišujeme také komparaci symetrickou a symetrickou...“ Jindy je zase u autorky znát jistá neznalost některých poměrně běžných termínů: např. „antisemitistická“ místo antisemitská (str.22) nebo „německý romanticismus“ místo německý romantismus (str. 23). Přes opakující se jazykové nedostatky považuji formální úroveň práce za velmi dobrou, pouze bych autorce doporučila ještě jedno čtení před odevzdáním. Ostatní grafická a formální úprava práce je zcela v pořádku a na požadované úrovni.

4. **STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE** (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.): Vynikající práce na velmi zajímavé téma, pro niž bylo v bohaté míře využito vlastního zkoumání autorky v archivních materiálech, přičemž lze konstatovat, že autorka dané téma velmi pěkně zachytila a že se jí podařilo poukázat na podobnosti i rozdíly v kulturní politice obou hlavních totalitních režimů. Celkový skvělý dojem bohužel trochu kazí množství překlepů či jiných jazykových chyb, které je o něco větší, než by si práce podobně dobře zpracovaná zasloužila.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Nepřemýšlela jste pro srovnání spíše o použití příkladu působení Berlínských filharmonií za nacistické vlády a České filharmonie za komunismu? Nebylo by takové srovnání, které může opominout problém mezinárodních souvislostí více na místě?
2. Do jaké míry vlastně měl na repertoár i výběr koncertů a dalších činností i na výběr samotných členů orchestru vliv závodní výbor KSČ?
3. Zkoumala jste vlastně také vliv samotných režimů na obsazení orchestru? Jde samozřejmě o vyloučení hudebníků židovského původu za nacismu a hudebníků se špatným kádrovým profilem za komunismu.

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně A nebo B, velmi dobře C nebo D, dobře E, nevyhověl F): Doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm A.

Datum: 5.6.2021

Podpis:

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.